

JAARVERSLAG

KERKEN KIJKEN UTRECHT 2020

INHOUD

VOORWOORD.....	2
STICHTING KERKEN KIJKEN UTRECHT.....	3
OPENSTELLINGEN EN BEZOEKERSAANTALLEN.....	4
PUBLICITEIT EN BIJZONDERHEDEN.....	6
SLOTBIJEEENKOMST SEIZOEN 2020.....	9
KERKEN LUISTEREN.....	11
GIDSEN: WERVING EN ACTIVITEITEN.....	12
SPONSOREN EN PARTNERS.....	13
FINANCIEEL VERSLAG.....	14
COLOFON.....	15

VOORWOORD

2020 was een heel bijzonder jaar voor de Stichting Kerken Kijken Utrecht. Lang leek het erop dat er voor het eerst in 38 jaar geen kerkgebouwen open konden in het seizoen vanwege de ‘intelligente lockdown’ die was ingesteld vanwege de Covid-19 maatregelen. Elke week was het wachten op wat de persconferentie van het kabinet zou betekenen voor de mogelijkheden tijdens het KKKU-seizoen. Toen het erop leek dat maatregelen openstelling van de kerkgebouwen niet in de weg stonden, hebben we als bestuur direct bij de eigenaren van de kerkgebouwen aangedrongen om de kerkgebouwen open te stellen. Ook hebben we onze hulp aangeboden met alle praktische zaken die daarvoor geregeld moesten worden.

Met dank aan deze kerkbesturen en vooral aan onze vrijwilligers, zijn de meeste Utrechtse binnenstadskerken toch opengestaan in het seizoen 2020. Enkele kerken zijn ook buiten het seizoen geopend. In goed overleg en door het nemen van de nodige maatregelen, konden er toch bezoekers worden ontvangen. Ondanks dat veel buitenlandse toeristen wegbleven, hebben de kerkgebouwen in deze Covid-19 tijd een belangrijke rol gespeeld. Veel bezoekers misten de stilte en schoonheid van de Utrechtse kerkgebouwen en konden eindelijk hun ‘kerkhonger’ weer stillen (vrij naar Stijn Fens).

Het project Kerken Luisteren, waarbij lunchconcerten in de opengestelde binnenstadskerken worden gehouden,

is ook ‘gewoon’ doorgegaan dit jaar. Met onze partners ZIMIHC en Dick van Dijk (UCKO) en een flinke dosis flexibiliteit en organisatiekracht, is er toch een heel mooi programma neergezet dat goed werd gewaardeerd door de bezoekers.

In ons bestuur hebben ook wisselingen plaatsgevonden. Kees Kooij heeft na vele jaren trouwe dienst afscheid genomen als secretaris. Gelukkig blijft hij wel verbonden als gids in de Nicolaïkerk. Bestuurslid Stijn Terlingen heeft de functie van secretaris overgenomen. Christien Uringa is ons als algemeen bestuurslid komen versterken.

We kunnen terugkijken op een bijzonder jaar. Door omstandigheden konden de Utrechtse kerkgebouwen later en minder vaak open. Toch geeft het veel energie om te zien hoeveel flexibiliteit en inzet er bij de vrijwilligers is, ondanks de moeilijke omstandigheden. Wij zullen er als bestuur alles aan doen om, samen met onze vrijwilligers en alle deelnemende kerkgebouwen en hun bestuurders, ook in 2021 zoveel mogelijk Utrechtse kerkgebouwen open te stellen!

Bert-Jan Brussaard (voorzitter)
Stichting Kerken Kijken Utrecht

STICHTING KERKEN KIJKEN UTRECHT

Kerkelijk cultureel erfgoed in de binnenstad van Utrecht zichtbaar, toegankelijk en 'beleefbaar' maken voor een breed publiek. Dat is sinds 1983 de belangrijkste doelstelling van Kerken Kijken Utrecht (KKU).

Deze doelstelling stond als zodanig niet onder druk in 2020, wel hadden we te maken met scherpe overheidsmaatregelen, waar het seizoen van KKU zeer door is beïnvloed. Het bestuur heeft veel tijd gestoken in het in goede banen leiden van het seizoen door de overheidsmaatregelen. Tegelijkertijd zijn voorbereidingen getroffen voor het maken van het beleidsplan 2021-2025 en een huishoudelijk reglement. 2020 was het eerste jaar, na bijna 40 jaar als werkgroep onder STABU te hebben gewerkt, dat KKU als stichting functioneerde.

Bezoekers krijgen normaal gesproken de gelegenheid op eigen houtje gedurende de openstelling van de deelnemende binnenstadskerken het religieus erfgoed te bezoeken of gebruik te maken van de talloze vrijwillige en kundige gidsen die hen kunnen rondleiden door de kerk. In 2020 gebeurde dat in de kern nog steeds, vaak met enige aanpassingen zoals looproutes, afstand bewaren en een maximum aantal bezoekers. Er zijn nog steeds een kleine 200 gidsen actief voor KKU in de zomermaanden (juni- september). Maar mede door vergrijzing en corona, neemt dit aantal geleidelijk af. KKU gaat daarom meer aandacht en tijd besteden aan de werving en het behoud van vrijwilligers. Hiernaast is het steeds belangrijker de informatievoorziening aan bezoekers ook op andere manieren te organiseren, met QR-codes of andere digitale hulpmiddelen.

'Kerken Luisteren' als concertserie is in 2020 voor de derde keer gehouden. Een steeds belangrijker activiteit van KKU! In samenwerking met ZimiHC en Dick van Dijk (Utrechts Cultureel Kerkgebouwen Overleg) zijn tien lunchconcerten gehouden in de deelnemende kerken in het centrum van Utrecht. Alle gratis concerten konden op ruime belangstelling rekenen, zelfs nu inschrijving vooraf noodzakelijk was. KKU geeft ook aandacht aan andere kerkconcerten in de zomermaanden, zoals de Utrechtse Orgelzomer en de Orgel lunchconcerten van Museum Speelklok.

BESTUUR

Bert-Jan Brussaard, *voorzitter*
 Koos Drost, *vice-voorzitter*
 Stijn Terlingen, *secretaris*
 Henk Mos, *penningmeester*
 Angelike van Erp, *bestuurslid*
 Norbert Meuwissen, *gidsencoördinator*
 Hans Spinder, *bestuurslid*
 Christien Uringa, *bestuurslid*

Henk Jansen, *adviseur (gemeente Utrecht)*
 Georgette van de Water, *Projectcoördinator*

OPENSTELLINGEN EN BEZOEKERSAANTALLEN

Deelnemende Kerken

- St. Augustinuskerk, Oudegracht 69*
- St. Catharinakathedraal, Lange Nieuwstraat 3
- Domkerk, Domplein 9-10
- Doopsgezinde kerk, Oudegracht 270**
- Geertekerk, Geertekerkhof 22
- Ste. Gertrudiskathedraal en –kapel, Willemsplantsoen 2**
- Jacobikerk, Jacobskerkhof 22
- Janskerk, Janskerkhof 26**
- Lutherse kerk, Hamburgerstraat 9
- Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 9
- Pieterskerk, Pieterskerkhof 3
- St. Willibrordkerk, Minrebroederstraat 21

* Ook in 2019 was de St. Augustinuskerk gesloten wegens verbouwing en dat zal ook in 2020 het geval zijn.

** In 2020 deden de Doopsgezinde kerk, de Ste.Gertrudiskathedraal en -kapel en de Janskerk niet mee aan Kerken Kijken vanwege de overheidsmaatregelen.

Buitenlandse bezoekers

Het zal geen verrassing zijn dat de bezoekersaantallen in 2020 een heel ander beeld laten zien dan de gestage toename in de jaren ervoor. Buitenlandse bezoekers waren vrijwel niet in Utrecht gedurende het KKKU-seizoen. Ook de bezoekers uit de regio en uit de stad kwamen veel minder dan vorige jaren.

Openstellingen

De kerken waren open voor publiek van 30 juni t/m 12 september 2020. De meeste kerken waren open op dinsdag t/m zaterdag in ieder geval tussen 12.00 en 16.00 uur.

Ook buiten het reguliere seizoen waren enkele kerken geopend, meestal op aangepaste tijden. Actuele openingstijden waren continu te raadplegen op www.kerkenkijken.nl.

Statistieken

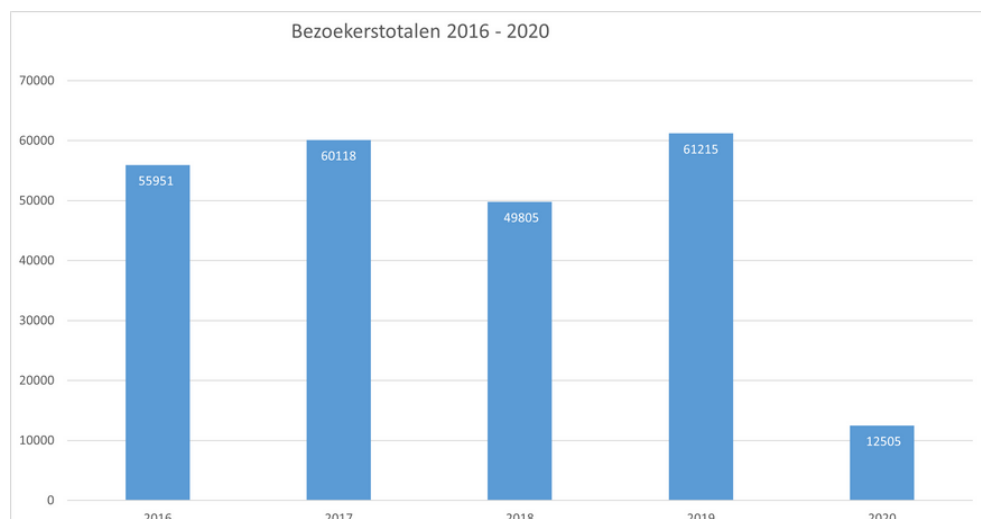
In totaal hebben wij in KKKU-seizoen 2020 ruim 62.000 bezoekers mogen ontvangen. De Domkerk is van oudsher de grootste publiekstrekker, met omennabij 50.000 bezoekers in de zomermaanden. 12.000 bezoekers hebben ook hun weg gevonden naar de minder bekende schatten van de stad.

Bezoekersaantallen Kerken Kijken Utrecht Seizoen 2020

St.Catharinakathedraal	1.638
Geertekerk	1.115
Jacobikerk	1.919
Lutherse Kerk	1.042
Nicolaïkerk	2.729
Pieterskerk	1.509
St.Willibrordkerk	2.553
Totaal	12.505

Waarvan bezoekers van buiten Nederland 1.327 (niet alle kerken hebben dit in 2020 geregistreerd)

Waarvan bezoekers op Open Monumentendag 1.179

Lunchconcerten

Het programma voor de derde editie van Kerken Luisteren was al een eind op dreef, toen we te maken kregen met Covid-19. Lange tijd was het spannend of de concerten door konden gaan. Buitenlandse koren, orkesten en solisten zegden stuk voor stuk af en buitenlandse toeristen bleven weg. Ondanks alles is het uiteindelijk toch gelukt om een gevarieerd programma, corona-proof aan te bieden tijdens het 'Kerken Kijken Utrecht seizoen'. Net als de voorgaande jaren vonden deze lunchconcerten plaats in de aan Kerken Kijken deelnemende kerken, op vrijdag- en woensdagmiddagen in de maanden juli, augustus en september.

De tien concerten waren weer gratis te bezoeken met na afloop een collecte voor een vrijwillige bijdrage. Vanwege de Covid-19 maatregelen moest dit jaar van tevoren worden gereserveerd. Dit systeem bleek goed te werken; er waren zelfs een aantal concerten volgeboekt.

PUBLICITEIT EN BIJZONDERHEDEN

Een lunchconcert van organist Dick van Dijk (op de voorgrond) en sopraan Elma van den Dool in de St. Willibrordkerk.

FOTO THJUS ROOIMANS

Protestants geluid in katholieke kerk

door Tessa Heerschoop

UTRECHT • De Utrechtse Willibrordkerk staat deze week in het teken van Kerken Kijken. Het is de enige kerk in de stad waar nog een ouderwetse Tridientijns mis wordt opgedragen op zondag, waarbij de priesters met de rug naar het publiek staan en in het Latijn de mis opdragen.

Woensdag was echter een

ander concert te horen, en wel van de protestantse organist Dick van Dijk uit Vleuten. Tijdens het concert in de kerk, die lekker koel was tijdens deze hittegolf, werd de historie van de katholieke kerk belicht. Dick: „Ik pleit voor éénheid in verscheidenheid. Je moet elkaar respecteren voor wie je bent. Dan kun je ook het gesprek aangaan waarom je dingen anders doet.”

Het conservatieve priesterbroederschap Pius X staat achter het openbare gratis concert. Dick: „Ze hebben wel bepaalde spelregels, je moet respect hebben voor het gebouw. Op zondag is de mis heilig, de rest van de week mag je vrij veel culturele activiteiten hier organiseren, zolang het maar niet bedoeld is om de kerk kapot te maken.”

**Gratis
concert
Dick
van Dijk**

De kerk aan de Minrebroederstraat ziet er van buiten uit als een somber

gebouw, maar is van de binnenkant rijklijk gedecoreerd. De kerk is tussen 1876 en 1877 gebouwd ver na de beeldenstorm, maar wel in de neogotische stijl van kerken van voor die tijd. Het wordt wel de mooiste kerk van Utrecht genoemd. Dick: „Muziek trekt zich niets aan van een geloofsrichting. Een noot is een noot. Als organist zoek je een mooie locatie, dan kun je niet beter dan hier spelen.”

Telegraaf Utrecht 13-08-2020

Trouw 02-09-2020

Gratis lunchconcert

Kerken Luisteren presenteert in de zomer gratis lunchconcerten in de Utrechtse binnenstad. Op vrijdag 4 september is de Jacobikerk aan de St. Jacobsstraat aan de beurt. Hier zullen zangeres Mignon Primus en pianiste Carol Ruiz-Ghandia 's middags een breed scala aan romantische liederen van Granados, Brahms en Gershwin opvoeren. Plekken in de kerk zijn beperkt: daarom kunnen geïnteresseerden online een kaartje bestellen. **Dat kan via tivollivredenburg.nl.**

AD Utrecht 03-09-2020

thuisagenda

informatie op www.nicolalconcerten.nl
Nicolalconcerten.nl
Nicolalconcerten.nl

**Zondag
16 augustus**

18:00 HELEMAAL GRATIS!
"POP-UP-VINYASA-YOGA"
Helemaal gratis! "Pop-Up-Vinyasa-Yoga" Vanaf 12 augustus t/m 6 september.
Bij Nelen.
Geen naam (Vormelijk Plietbaan Centrum)
Gansstraat 164 Utrecht

**Dinsdag
18 augustus**

9:30 IN DE BUSTAND SLIM OMGAAN MET MINDER GELD U Centraal verzorgt een gratis bijeenkomst over uw financiën als u bijstand ontvangt. www.u-centraal.nl/leveragebeurtenissen/ 06-23335893
Online door U Centraal Drift te Utrecht

9:30 NETWERKCAFE
WERKZAME VUTTIG-PLUSSEKERS Netwerkcfe voor inspiratie en netwerken. Workshops en wandelcoaching. Kom ook en raak

ginspirend! Georganiseerd door werkwormen/kaar.nl Sterrenzicht Keerkringje 20 Utrecht
14:00 GILDE UTRECHT: RONDOM DE JACOBIEK Rond het jaar 1000 bevond zich in deze noordelijke punt van de stad al een haven en een handelsbesteding. Kariboor Gilde Utrecht Lange Smeedstraat 7 Utrecht
19:00 VOORSTELLING LA VOIX HUMAINE Op 18 augustus zingt Cora Burggraaf

het beroemde 'La Voix Humaine' in TivoliVredenburg. Kaarten via www.tivollivredenburg.nl
TivoliVredenburg Utrechtweg 12 Utrecht
19:30 FINANCIËN BIJ EEN LAGER INKOMEN AGV CORONA U Centraal geeft een gratis bijeenkomst over uw financiën bij lager inkomen agv corona. www.u-centraal.nl/leveragebeurtenissen/ 06-23335893
Online door U Centraal Drift te Utrecht

**Woensdag
19 augustus**

19:15 KERKEN LUISTERN CONCERT Tessa van Genderen (zang en trompet) brengt met Jolien de Ruud (saxofoon) eigen Nederlands talig repertoire ten gehore. www.kerkenkijken.nl
Plietbaan Centrum 5 Utrecht

Stadsblad 12-08-2020

WOENSDAG 2

nda

Werftheater Oudegracht 60 Utrecht

Vrijdag 4 september

13:15 KERKEN LUISTEREN LUNCHCONCERT Kerken Luisteren presenteert Mignon Primus (sopraan) en Carol Ruiz Ghandia (piano) Gratis entree. Reserveren en meer info: kerkenluisteren.nl. Jacobuskerk Sint Jacobsstraat 171 Utrecht

17:30 TALKSHOW: VRIJDAG LIVE MET GERDA BLEES De prijswinnende auteur Gerda Bles wordt tijdens 'Broese over boeken' door Grietje Braakma geïnterviewd over haar boek 'Wij zijn licht'!

19:00 ARTHUR JAPIN OVER 'MRS. DEGAS' 'Mrs. Degas' heet het nieuwe boek van Arthur Japin. Hij komt voor een lezing naar onze winkel. Meld u snel aan want vol-vol Broese boekverkopers

20:30 BRAM BAKKER; OPGEBRAND 'Opgebrand' is een persoonlijke en professionele zoektocht door psychiater Bram Bakker. treurig, emotionerend, hilarisch en

Kerken Luisteren presenteert Mignon Primus (sopraan) en Carol Ruiz Ghandia (piano) op vrijdag voor een lunchconcert.

Broese boekverkopers Stadhuiskerk Utrecht

13:00 ORGELCONCERT DOOR BERRY VAN BERKUM Orgelconcert door Berry van Berkum. Toegang vrij, aanmelden noodzakelijk. Aanmelden en overige

september zijn er speciale diensten met evangelist Jonkhout! Al zo veel dingen geprobeerd. Waarom geef je Jezus geen kans? Jenaaplanschool Poortstraat 73 Utrecht

20:30 BRAM BAKKER;

Stadsblad 02-09-2020

13:51 4G

stadsbladutrecht.nl

Stadsblad

Activiteit aanmelden Toon filters

Kerken Luisteren presenteert Sherpa Steps

vrijdag 24 juli 13:15 uur

toevoegen aan mijn agenda

Sherpa Steps

Gratis lunchconcert. Kwintet Sherpa Steps speelt kerkmuziek uit de Franse renaissance, ballades, jazz en filmmuziek vermengd met Oosterse ritmes.

deel deze activiteit

stadsblad.nl 21-07-2020

MUSEUM SPEELKLOK

Plan je bezoek Zien & Doen Collectie Educatie Steun ons

Bestel tickets

Deze zomer staat het kerkorgel van Museum Speelklok opnieuw centraal tijdens de reeks Orgel Lunchconcerten. Ga zitten, sluit je ogen, luister en geniet van de prachtige klanken!

Iedere woensdag in juli speelt, als onderdeel van Kerken Luisteren, een bekende organist op het Witte-orgel tijdens een Orgel Lunchconcert. De organisten laten tijdens de orgelconcerten een variatie van muziek horen, maar er is één terugkerend onderdeel: iedere organist gaat een geïmproviseerde dialoog aan met een ander orgel van Museum Speelklok!

Reserveer vooraf of koop bij de kassa een ticket voor één van de orgelconcerten voor slechts €4,50 en geniet een half uur lang van prachtige kerkorgelmuziek. Na afloop van ieder orgelconcert is er in het museumcafé een heerlijk luncharrangement te verkrijgen voor €8,50. Dit luncharrangement bevat een broodje, soepje en koffie of thee en is bij de kassa op basis van beschikbaarheid te reserveren. Wil je voor of na het concert ook nog het museum in? Dan kan je online of bij de kassa apart je tickets voor het museum kopen.

Reserveer hier je tickets voor een Orgel Lunchconcert.

Praktische informatie

- Woensdag 1 juli, 8 juli, 15 juli, 22 juli en 29 juli
- Van 11:45 uur t/m 12:15 uur
- Prijs orgelconcert: €4,50
- Prijs luncharrangement (optioneel): €8,50
- Koop apart je toegangstickets voor Museum Speelklok

Over ons Zaalverhuur Language

museumspeelklok.nl juli 2020

UIT AGENDA

Uit- & Thuisagenda Utrecht

Kies datum of periode Kies genre(s)

Wanneer heb je tijd? > Wat wil je doen? >

Vrijdag 17 juli - Vrijdag 4 september

Kerken Luisteren 2020

Deze zomer zijn er lunchconcerten in de opengestelde kerken bij te wonen. De concerten vinden vrijwel wekelijks plaats op woensdag-

UITagendaautrecht.nl jul-sep. 2020

SLOTBIJEENKOMST SEIZOEN 2020

Als iedereen een plekje gevonden heeft in de mooie ontvangsthal van de Buurkerk en voorzien is van een drankje en een stukje taart, opent de voorzitter van Kku, Bert-Jan Brussaard, de slotbijeenkomst. Het is eigenlijk boven verwachting en bijzonder fijn dat we überhaupt een slot te vieren hebben, want wie had er nog gedacht dat de kerken nog open zouden gaan? Hij spreekt daarom zijn waardering uit voor alle vrijwilligers dat ze de kerkdeuren weer hebben willen openen en handen en voeten hebben weten te geven aan alle aanpassingen en restricties.

Dat er dit seizoen minder bezoekers zijn geweest was natuurlijk te voorzien. De voorzitter staat tot slot nog even stil bij enkele wisselingen in het bestuur en bij de vrijwilligers die ons voorgoed ontvallen zijn.

Als een klein intermezzo vertelt Angelike even iets over de taart waarin op dat moment nog op alle tafeltjes geprikt wordt: ze zijn met liefde gemaakt door ZiZo, de culinaire afdeling van Reynaerde, en ons cadeau gedaan door de Vrijwilligerscentrale Utrecht.

Stijn Terlingen kondigt - als onze nieuwe secretaris- Marjan van Dijk aan, die buiten museumdirecteur van 'het vrolijkste museum van Nederland', zelf ook organist is. Marjan weet direct de link te leggen tussen de stichting en het museum: we zijn allemaal geluksvogels dat we in zulke mooie gebouwen mogen werken, de historische kerken van Utrecht. Museum Speelklok kent vanzelfsprekend een bijzondere fascinatie voor de orgelbouwer, echte vakmensen. Net als orgelbouwers steeds anders hebben moeten leren denken om technische problemen op te kunnen lossen, heeft ook Kku in de coronatijd - net als heel Nederland- creatief moeten zijn. Voortbouwen op tradities maar je ook aan kunnen passen, ofwel het vermogen om creatief te zijn, leidt altijd tot verbeteringen. Marjan eindigt haar lofrede met de aankondiging van een expositie over zo'n orgelbouwer, die op 9 oktober zal openen.

Bouwhistoricus Hein Hundertmark neemt het stokje over. Hij heeft als vakspecialist allerhande bouwgeschiedenissen in kaart gebracht, waaronder die van een aantal Utrechtse binnenstadskerken. Zo ook de Buurkerk. Onderzoek naar deze kerk startte al in de jaren '20.

De Buurkerk behoort tot de oudste kerken in de stad en is zelfs het vroegste voorbeeld van hooggotiek in Nederland, zo constateerde de eerste onderzoeker die deze kerk aan nauwkeurig onderzoek en analyse onderwierp. Zijn opvolger ontdekte dat het transept, dat werd gebouwd in de 13e eeuw, maar liefst in twee fases was gebouwd en dat er ooit een romaanse toren was geweest op de plek waar zich nu het grootste gewelfvlak bevindt. Hundertmark richtte zich vervolgens op het deel waar zijn voorgangers zich tegenspreken en ontdekte dat de zuidelijke zijbeuk 13e eeuws en de noordelijke 14e eeuws is. Op een schilderij waarin de Buurkerk figureert als kerk in het hemelse Jeruzalem, is de kerk afgebeeld met een romaans koor met kooptoren. Dat romaanse koor moet bijzonder fraai en rijk versierd geweest zijn, om voor de Dom niet onder te hoeven doen. Veel kerken hebben juist een westzijde die extra veel aandacht heeft gekregen in de decoratie, voor deze kerk was de oostzijde belangrijk. Dit koor was immers zichtbaar vanaf de Oude Gracht, destijds een drukke verkeersader. Ooit was er een librije in de kerk gevestigd, had het schip een enorme kap (de grootste in Nederland) en werd een kluis bewoond door bij velen welbekende Zuster Bertken.

Een kerk met een rijke geschiedenis. We krijgen een prachtige animatie te zien van de verschillen-de bouwfases waarin de kerk werd uitgebreid of opgehoogd, stormschade of schade na de reformatie hebben daarentegen weer tot het afbreken van delen van de kerk geleid.

Wethouder Anke Klein, verantwoordelijk voor cultuur en cultureel erfgoed in Utrecht en een warm pleitbezorger van religieus erfgoed in het bijzonder, wijdt ook graag nog enkele woorden aan het seizoen van KКУ dat ten einde is gekomen. Er klinken warme woorden van dank voor eenieder die dit mogelijk heeft gemaakt, maar liefst voor de 38e keer. Ze memoreert Tarq Hoekstra, een van de oprichters van Kerken Kijken Utrecht in de jaren tachtig van de vorige eeuw, die korte tijd terug helaas is overleden. Het toegankelijk maken en houden van kerken was zijn missie en opnieuw een belangrijke pijler in de visie op religieus erfgoed. Als wethouder is ze kortom meer dan trots op en dankbaar voor de prestatie van KКУ.

Organist Klaas van Boggelen verzorgt ter afsluiting twee muzikale stukken, die vooral op dit Witte-orgel goed tot hun recht komen.

Voor de liefhebbers is er na het officiële programma een rondleiding onder leiding van een museumgids langs de topstukken van het museum. Verschillende technieken, modellen en toepassingen passeren de revue. Maar ook liefhebbers van bitterballen en een goed glaasje wijn om nog wat ervaringen en ideeën uit te wisselen, komen ruimschoots aan hun trekken. En zo werd het seizoen feestelijk afgesloten.

KERKEN LUISTEREN

Voor de derde keer is Kerken Luisteren gehouden in 2020. Tien concerten op woensdag- en vrijdagmiddagen in diverse kerken, met een zeer gevarieerd muziek-aanbod en sprekers. Er kwamen door de overheidsmaatregelen geen buitenlandse musici, zoals een jeugdorkest uit Engeland en een toppianist uit Rusland en een koor uit Nederland. Om een gevarieerd programma te bieden, is naar vervangende musici gezocht. Dat is uiteindelijk goed gelukt.

Programmering

Op het programma stonden alleen musici uit ons eigen land, waarvan het merendeel uit de regio Utrecht. Het aanbod was divers en de genres liepen uiteen van klassiek, lichte muziek (singer-songwriter), middeleeuwse folklore, tot aan rock & roll uit de Fifties. Het betrof vrijwel allemaal amateursmusici, op een enkele uitzondering na. Daarbij ging het om (semi)professionele muzikanten die graag aan Kerken Luisteren mee wilden werken. Dit jaar werkten vrij veel jonge muzikanten mee, o.a. van het HKU Utrechts Conservatorium afkomstig. Over het algemeen waren de musici erg enthousiast over de concerten, de locaties en de organisatie.

Dit jaar waren de concerten, net als vorig jaar op de vrijdagen en woensdagen. Er was geen verschil in bezoekersaantallen merkbaar op beide dagen. Ook de musici en kerken waren beschikbaar op de gewenste dagen.

Wel is er bewust voor gekozen, mede vanwege de corona-maatregelen, het eerste concert pas medio juli te plannen in plaats al eind juni, zoals vorige jaren. Deze keuze kwam voort uit de bevindingen van vorig jaar, nl. om pas te starten als de vakantieperiode is aangebroken en er dus meer mensen in de gelegenheid zijn om naar een concert te gaan. Dit heeft ertoe geleid dat er ook bij het eerste concert een goede opkomst was.

Organisatie

Ook dit jaar verliepen de contacten met de muzikanten en de kerken via KKK. Daarnaast verzorgde KKK de algehele projectcoördinatie en de promotie van de concerten on- en offline. Ook nam KKK de fondsenwerving en financiële afwikkeling voor haar rekening. Dick van Dijk (UCKO) had de artistieke leiding en verzorgde samen met afwisselend Georgette van de Water (KKU) en Martine Spanjers (ZIMIHC) de presentatie van de concerten en de ontvangst van de bezoekers. Zij werden hierbij geassisteerd door de KKK-vrijwilligers in de deelnemende kerken. De rol van ZIMIHC lag met name in artistiek en financieel advies, promotie via social media, vermelding en bijhouden van bezoekers in het reserveringssysteem en uitwerking van de enquête die bezoekers na afloop konden invullen. Deze taakverdeling is goed bevallen en voor herhaling vatbaar.

Samenwerkingspartners

Bijna als traditie werken ZIMIHC en Dick van Dijk op een fantastische manier met Kerken Kijken samen aan het Kerken Luisteren project. Utrecht Marketing verzorgde weer voor een belangrijk deel de marketing en publiciteit. Publicitair werd ook samengewerkt met TivoliVredenburg en de Utrechtse Orgelzomer. Met Museum Speelklok is een mooie verbintenis voortgezet, waarbij bezoekers van orgelconcerten op vertoon van de programmaproject een gratis kopje koffie of thee aangeboden kregen in het Museumcafé, terwijl KKK ook mede de publiciteit voor de concerten in het Museum verzorgde.

Deze bijzondere editie van Kerken Luisteren is natuurlijk geëvalueerd en er zijn weer punten ter verbetering uit naar voren gekomen. Dat belooft wat bij de vierde editie die in 2021 plaatsvindt!

GIDSEN: WERVING EN ACTIVITEITEN

De in 2019 gestarte beeldcampagne was een reddingsboei bij de gidsenwerving in het seizoen 2020. Door de overheidsmaatregelen tegen het Covid-19 virus was het bestuur zeer beperkt in de mogelijkheden nieuwe gidsen te werven. Omdat niet alle kerken mee konden doen met het KKKU-seizoen zijn gidsen van deze kerken wel benaderd om in een andere kerk te gidsen. Dit is een aantal keren zeer succesvol geweest.

De begeleiding van nieuwe gidsen is een kerntaak van de gidsencoördinator in het bestuur van KKKU. Er zijn gesprekken met nieuwe gidsen, waarbij de persoonlijke drijfveren om juist in die ene binnenstadskerk te willen gidsen, goede navolging krijgen. Er is een introductiebijeenkomst om de vrijwilligers wegwijs te maken in Kerken Kijken Utrecht en ook krijgen de nieuwe gidsen ieder jaar een uitgebreide toelichting van de kerk waar zij gaan gidsen: de historie, de anekdotes, de bijzondere cultuur- historische of religieuze details. Alles wordt in het werk gesteld om nieuwe gidsen te ondersteunen in hun belangrijke vrijwilligerswerk. De teamleiders van de gidsen in alle deelnemende binnenstadskerken leveren hieraan een belangrijke bijdrage.

Kerken Kijken moet toekomstbestendig zijn. Ook met minder vrijwilligers (het gidsenbestand vergrijsd) is het belangrijk om veel mensen kennis te laten nemen van ons bijzonder religieus en cultureel erfgoed. Om deze reden investeren we nu flink in een adequate informatievoorziening, ook op andere wijze dan de traditionele folders en panelen.

Kerken Kijken Utrecht is alle vrijwilligers onvoorstelbaar erkentelijk voor het opnieuw mogelijk maken van de openstelling van de binnenstadskerken in 2020!

Activiteiten

Het jaar 2020 was mager waar het gaat om de extra activiteiten voor de gidsen, die ieder jaar plaatsvinden. Onder normale omstandigheden organiseren we bijeenkomsten, lezingen, een cursusprogramma en een excursie, maar door de Covid-19 maatregelen was van dit alles maar een klein deel mogelijk. De angst voor corona zorgde er bij veel (oudere) vrijwilligers voor dat zij huiverig waren om deel te kunnen nemen aan het gidsen.

Door de kwetsbaarheid van een aantal vrijwilligers kon niet iedereen in 2020 gidsen, of deelnemen aan andere activiteiten zoals de openingsbijeenkomst, de jaarlijkse excursie en andere activiteiten buiten het seizoen. Vanzelfsprekend is het hele KKKU-seizoen op alle mogelijke manieren gehandeld volgens de coronamaatregelen. Er moest daarom ook rekening gehouden worden met het maximum aantal personen van 30, dat gedurende vrijwel het gehele KKKU-seizoen als maximum gold. Ook gelet op de onzekerheid die er toen nog was over de maatregelen heeft het bestuur besloten om de feestelijke seizoensopening te laten vervallen.

De excursie is niet georganiseerd omdat in een bus vol gidsen de anderhalve meter afstand op geen enkele manier mogelijk zou zijn. De lezing van Marlies van Leeuwen 'Kunstkabinetten, een wereld in miniatuur' die gepland stond op 20 maart, kon geen doorgang vinden. We zaten toen net in de intelligente lockdown. Het goede nieuws is wel dat Marlies deze lezing op een later moment alsnog wil geven.

Het bestuur realiseerde zich terdege dat er dit jaar weinig mogelijkheden waren om onze waardering voor de vrijwilligers te tonen, terwijl zij de ruggengraat vormen van Kerken Kijken. Om die reden is dan ook besloten aan het eind van het jaar alle vrijwilligers te verrassen met een bon voor iets lekkers of een klein cadeautje. De bon kan verzilverd worden bij Zizo aan de Oudegracht.

We gaan ervan uit dat in 2021 meer mogelijkheden zijn om elkaar te ontmoeten, de onderlinge banden te verstevigen en te benadrukken hoe zeer het werk van onze vrijwilligers gewaardeerd wordt.

SPONSOREN EN PARTNERS

Kerken Kijken Utrecht 2020 en Kerken Luisteren 2020 zijn mede tot stand gekomen dankzij de financiële bijdragen/inzet van de volgende sponsors en partners.

Gemeente Utrecht

De gemeente is al sinds de oprichting van Kerken Kijken Utrecht een zeer belangrijke bondgenoot en sponsor van Kerken Kijken. De gemeente stimuleert hiermee natuurlijk het bezoek aan het religieus erfgoed in de stad. Hiernaast ondersteunen ze met hun zeer gewaardeerde bijdrage ook de tientallen vrijwilligers die sinds jaar en dag als gids de duizenden bezoekers rondleiden in de deelnemende kerken. De bijdrage van de gemeente is voor de organisatie en de activiteiten van Kerken Kijken Utrecht in brede zin en zorgt in belangrijke mate voor het voortbestaan van deze jaarlijkse manifestatie. Daarnaast zorgt de gemeente Utrecht ervoor dat het project Kerken Luisteren kan worden uitgevoerd. Het Fonds Cultuurparticipatie heeft eveneens bijgedragen in 2020 aan Kerken Luisteren.

≡kfheinfonds

Sinds 1938 heeft het KF Heinfonds, opgericht door Karl Friedrich Hein, zich ontwikkeld tot een belangrijke steunpilaar in de regio, voor bijzondere initiatieven in de provincie Utrecht. Het fonds richt zich op het bevorderen van monumentenzorg, natuurbehoud, cultuur en volksoontwikkeling, podiumkunsten, volksgezondheid en maatschappelijk werk. Wij zijn het fonds zeer erkentelijk voor hun bijdrage voor het doorontwikkelen van de website kerkenkijken.nl

Jaarlijks steunt het Elise Mathilde Fonds zo'n duizend uiteenlopende maatschappelijke initiatieven in Rotterdam en Utrecht.

Te midden van een lijst waar o.a. de nieuwe bibliotheek op de Neude, Stichting Leergeld Utrecht en het museum Boymans van Beuningen in Rotterdam deel van uitmaken, zijn wij dankbaar en trots dat wij ook in 2020 steun hebben ontvangen van het Elise Mathildefonds. Deze had betrekking op de vervaardiging van de promotiemiddelen voor het project Kerken Luisteren 2020.

Het Fentener van Vlissingen Fonds ondersteunt en stimuleert met subsidies en de Fentener van Vlissingen Cultuurprijs kunst -en cultuurprojecten in de provincie Utrecht. Het fonds werd in 1961 door SHV opgericht en wordt sindsdien gefinancierd door dit familiebedrijf met circa 60.000 werknemers en diverse activiteiten wereldwijd. De bijdrage die we in 2020 mochten ontvangen kwam ten goede aan het project Kerken Luisteren 2020.

UTRECHT

Ondanks de overheidsmaatregelen was er op bescheiden wijze met name online aandacht voor Kerken Kijken en Kerken Luisteren vanuit Utrecht Marketing. UM heeft Kerken Kijken Utrecht ook in 2020 ondersteund door vermelding op hun website bezoek-utrecht.nl en advisering.

Het bestuur wil de sponsors en partners hartelijk bedanken voor hun bijdrage waarmee de genoemde activiteiten mogelijk gemaakt konden worden.

FINANCIEEL VERSLAG

2020 was door alle beperkingen ook financieel een bijzonder jaar voor KKKU. Al bij de opening van het seizoen was duidelijk dat activiteiten slechts zeer beperkt zouden kunnen gaan plaatsvinden en dit heeft geresulteerd in lagere financiële lasten dan voorzien. Beperkte mogelijkheden om de kerken te bezoeken resulteerde in geringe kosten voor informatiemateriaal en ook de jaarlijkse excursie voor de gidsen kon helaas niet doorgaan. Wel waren er extra kosten voor materialen en informatievoorziening

door de kerken die het gevolg waren van de overheidsmaatregelen.

Toelichting op baten, lasten en resultaat

Vanwege bovengenoemde effecten is het jaar 2020 is afgesloten met een positief resultaat van € 6872 (voor dotaties en reserveringen). Overige uitgaven zijn vrijwel conform begroting. De post onvoorzien betreft de extra kosten als gevolg van de overheidsmaatregelen.

Financieel overzicht 2020

Baten	Begroot	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Jaar	2020	2020	2019
Subsidie gemeente Utrecht	25.561	25561	24.768
Fondsen en sponsors	4.039	0	10
Overige inkomsten	-	250	250
Totaal	29.600	25.811	25.028
Lasten exploitatie	Begroot	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Jaar	2020	2020	2019
Projectcoördinatie	13.200	13.731	13.200
Bestuurskosten	1.000	829	2.742
Brochures en digitale informatievoorzieningen	2.000	-	3.826
Excursie gidsen	3.300	-	2.842
Reiskosten gidsen	1.000	144	791
Scholing gidsen	500	-	-
Lezingen / activiteiten gidsen	200	-	150
Publiciteit, Gidsenwerving	1.500	1.230	1.030
Opening seizoen	1.000	1.429	893
Hosting en domeinkosten	500	478	299
Informatievoorzieningen kerken	1.000	269	694
Bankkosten	200	130	139
Onvoorzien	200	699	-
Totaal	25.600	18.939	26.607
Resultaat voor dotaties		6.872	-1.579
Dotaties		2.000	-
Resultaat 2020		4.872	-1.579

Projecten

Ondanks alle beperkingen is het project Kerken Luisteren in 2020, ook financieel succesvol gerealiseerd. Een meer uitgebreide financiële verantwoording is beschikbaar in het aparte verslag Kerken Luisteren 2020. In dit verslag worden ter informatie alleen de globale baten en lasten gegeven.

Kerken luisteren 2020

	Lasten	Baten
Subsidie Gemeente Utrecht		15.000
Fondsen en overige inkomsten		6.252
Projectkosten	21.238	
Resultaat	14	
Totaal	21.252	21.252

In 2020 is door het Fonds voor Cultuurparticipatie € 2000 toegekend voor het project vernieuwing informatievoorziening. Vanwege de beperkingen voeren we dit project, in overleg met het fonds, in 2021 uit.

Toelichting op de balans

Gezien de noodzakelijke inhaalslag van de informatievoorziening in 2021 is de reservering voor deze post verhoogd. Door de beperkte uitgaven in 2020 is het eigen vermogen toegenomen. Dit geeft ook wat meer zekerheid over de financiële continuïteit van de stichting.

Balans

Datum	1-1-2020	1-1-2021
Activa		
Bankrekening	1.176	38.950
Vorderingen	2.848	2.556
Totaal activa	4.024	41.506
Passiva		
Reservering Informatievoorziening	2.000	4.000
Reservering website	-	564
Vermogen	2.021	6.894
Crediteuren		1.035
Vooruitontvangen posten	2	29.014
Totaal passiva	4.024	41.506

In 2019 was het vermogen aan de lage kant. Naar verwachting zullen de inkomsten en uitgaven in 2021 weer meer in de pas gaan lopen, en dan is het plezierig een kleine buffer te hebben opgebouwd. De post vooruitontvangen posten betreft de gemeente-subsidie 2021 en de eerder genoemde financiële bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

COLOFON

Tekst en redactie: Stijn Terlingen en Georgette van de Water i.s.m. KCU-bestuur

Eindredactie en vormgeving: GW communicatie & evenementen

Fotografie: Foto's omslag Pieterskerk door Nina Slagmolen i.o.v. KCU, foto pag. 5 Anna van Kooij i.o.v. Kerken Luisteren, overige foto's KCU.

MEER INFORMATIE: SECRETARIS@KERKENKIJKEN.NL OF INFO@KERKENKIJKEN.NL

WWW.KERKENKIJKEN.NL